

คู่มือการให้บริการกลุ่มงานแนะแนว

โรงเรียนเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระศรีนครินทร์ พะเยา
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา พะเยา

การแนะแนวคืออะไร

การแนะแนวคือจิตวิทยาประยุกต์ แขนงหนึ่งที่ว่าด้วย กระบวนการพัฒนาคนให้รู้จักตนเองอย่างถ่องแท้ รู้จักความถนัด ความชอบ สติปัญญา ภูมิหลังของตนเอง วิเคราะห์ตนเองได้ถูกต้อง รู้จักเลือกและตัดสินใจได้ ปรับตนเองได้อย่างเหมาะสม และสามารถดำเนินชีวิตได้อย่างเป็นสุข ช่วยตนเองหรือพึ่งตนเองได้ เป็นกระบวนการที่ส่งเสริมให้บุคคลได้มีบทบาทเต็มทีในการเรียนรู้เพื่อที่จะพัฒนาศักยภาพนั้น ต้องสอดคล้องกับสภาพแวดล้อม ความพร้อมในการเรียนรู้ความถนัด ความสนใจและความต้องการของผู้เรียน การแนะแนวเป็น กระบวนการหนึ่งของการศึกษาที่จะพัฒนามนุษย์ให้เป็นพลเมืองดี มีความรู้ในทักษะ กระบวนการต่างๆสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้และมีความสุขในการดำรงชีวิต

ความสำคัญ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 มีความมุ่งหมายและหลักการว่า การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุขและกำหนดแนวการจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนที่มีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติ และเต็มตามศักยภาพ โดยจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจ และความถนัดของผู้เรียน คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ฝึกทักษะกระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์และการประยุกต์ความรู้มาใช้ในการป้องกัน แก้ไขปัญหา และเรียนรู้จากประสบการณ์จริง ดังนั้นหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงกำหนดให้มีสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่มวิชา และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ทั้งนี้กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของสังคมและเทคโนโลยีที่ก่อให้เกิดทั้งผลดีและผลเสีย ส่งผลให้การดำเนินชีวิตในปัจจุบันมีความยุ่งยากซับซ้อนมากยิ่งขึ้น บุคคลจึงจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนวิธีการดำเนินชีวิตให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีคุณค่า มีศักดิ์ศรี กิจกรรมแนะแนวจึงมีความสำคัญในการทำให้ทุกคนอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุขบนพื้นฐานของการรู้จักตนเองและเข้าใจผู้อื่น

ธรรมชาติ/ลักษณะของรายวิชา

กิจกรรมแนะแนวเป็นกระบวนการพัฒนาและช่วยเหลือผู้เรียนด้วยการจัดบริการ และกิจกรรมที่หลากหลายทั้งเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่ม โดยมุ่งให้ผู้เรียนสามารถจัดการชีวิตของตนได้ตามความสนใจ ความถนัด และความสามารถบนพื้นฐานของความเชื่อว่าคนเป็นทรัพยากรที่มีคุณค่า สามารถพัฒนาให้เจริญงอกงามได้เต็มตามศักยภาพของแต่ละบุคคล

จุดมุ่งหมาย

1. พัฒนาผู้เรียนด้านความสามารถในการจัดการชีวิตของตนได้ตามความสนใจ ความถนัด และความสามารถบนพื้นฐานของความเชื่อว่าคนเป็นทรัพยากรที่มีคุณค่า
2. ช่วยเหลือให้คำปรึกษา แนะแนว แนะนำ ด้านการศึกษา ด้านอาชีพ และด้านการใช้ชีวิตของผู้เรียน

ปรัชญาและหลักการแนะแนว

ปรัชญา	หลักการ
1.คนทุกคนมีสิทธิเสรีภาพเท่าเทียมกัน	1.การให้บริการจะต้องคำนึงถึงสิทธิเสรีภาพของแต่ละปัจเจกบุคคล
2.คนทุกคนย่อมมีความแตกต่างกัน	2.การให้บริการจำเป็นต้องคำนึงถึงความแตกต่างของแต่ละคน และจะต้องตอบสนองความต้องการของผู้รับบริการ
3.คนทุกคนมีคุณค่าและศักดิ์ศรีในตนเอง	3. จัดบริการให้กับทุกคน (ไม่เลือกปฏิบัติ) และให้บริการด้วยความเคารพในเกียรติซึ่งกันและ โดยคำนึงถึงประโยชน์ของผู้รับบริการเป็นสำคัญ
4.คนทุกคนย่อมสามารถพัฒนาตนเองได้	4. การให้บริการจึงต้องคำนึงว่าทุกคนย่อมมีความแตกต่างกัน บริการแนะแนวต้องจัดให้นักเรียนทุกคนเพื่อเขาได้มีโอกาสเลือกและตัดสินใจด้วยตนเอง การจัดวิชาเรียนควรจัดให้นักเรียนมีโอกาส เลือกเรียนอย่างกว้างขวาง ตามความถนัดความสนใจ ความสามารถ
5.พฤติกรรมย่อมสามารถเปลี่ยนแปลงได้	5. ทุกพฤติกรรมที่เกิดขึ้นย่อมมีปัจจัยและสาเหตุของการเกิดพฤติกรรม และการเปลี่ยนแปลงการจัดการแนะแนว จึงต้องศึกษาถึงปัจจัยของการเกิดพฤติกรรมของผู้เรียน เพื่อให้ครูและผู้เรียนเกิดความเข้าใจซึ่งกันและกัน

ขอบข่ายงานแนะแนว

บริการ	จุดมุ่งหมาย	วิธีการ/เทคนิค/เครื่องมือ
1. บริการรวบรวมข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล	เพื่อให้ครูรู้จักนักเรียนและให้นักเรียนรู้จักตนเองในทุกด้าน เช่น ความสามารถ ความถนัด ความสนใจ บุคลิกภาพ ฯลฯ	การสังเกต สัมภาษณ์ สอบถาม ทดสอบอัตชีวประวัติ ระเบียบพฤติกรรม สังคมมิติ ระเบียบสะสม การศึกษาเด็กเป็นรายบุคคล
2. บริการสารสนเทศ	เพื่อให้เด็กได้รับข้อมูล ข่าวสาร ความรู้ที่จำเป็นในด้านการศึกษา อาชีพ สภาพสังคม สิ่งแวดล้อมและเลือกปรับตนให้เหมาะสมต่อสถานการณ์ และความเปลี่ยนแปลง	การปฐมนิเทศ ปฐมนิเทศ โฮมรูมการจัดปายนิเทศ นิทรรศการ การเชิญวิทยากรบรรยาย การอภิปรายการศึกษานอกสถานที่ การใช้แหล่งเรียนรู้ เทคโนโลยี และสื่อมวลชน
3. บริการให้คำปรึกษา	เพื่อช่วยให้เด็กสามารถคิด ตัดสินใจ และแก้ปัญหาด้วยตนเอง ได้อย่างรอบคอบและเหมาะสม	การให้คำปรึกษารายบุคคลและกลุ่ม
4. บริการจัดวางตัวบุคคล	เพื่อช่วยให้เด็กได้รับบริการและประสบการณ์อันจะเป็นการแก้ปัญหาพัฒนาตนเองตามความต้องการ	การจัดเด็กเข้าเรียนหรือเข้าร่วมกิจกรรมที่เหมาะสมตามความสนใจความถนัด การสอนซ่อมเสริม การฝึกทักษะทางการเรียน ทักษะการทำงาน ทักษะชีวิต และสังคม การจัดหางาน การฝึกงาน การจัดทุนการศึกษา ฯลฯ
5. บริการติดตามและประเมินผล	เพื่อติดตามนักเรียนที่สำเร็จการศึกษา และติดตามการดำเนินงานแนะแนวทั้งระบบ เพื่อประเมินผลและพัฒนางาน	แบบสอบถาม แบบประเมิน การสังเกต สัมภาษณ์ จดหมายติดต่อ และ แบบประเมินต่างๆ

บริการงานแนะแนว

1. บริการศึกษาและรวบรวมข้อมูลเป็นรายบุคคล

- 1.1. การสำรวจและศึกษาข้อมูลรายละเอียดเกี่ยวกับตัวนักเรียน
- 1.2. การใช้เทคนิคและเครื่องมือทางการแนะแนว
- 1.3. การเยี่ยมบ้านนักเรียน
- 1.4. การทำระเบียนสะสม
- 1.5. การสำรวจปัญหาและความต้องการของนักเรียน
- 1.6. การจัดหาและจัดทำเครื่องมือทางการแนะแนว
- 1.7. การวิเคราะห์และวินิจฉัยข้อมูลของนักเรียน

2. บริการสารสนเทศ

- 2.1. การจัดหา ผลิต รวบรวมเอกสารต่างๆ
- 2.2. การจัดศูนย์สนเทศ
- 2.3. การจัดบอร์ดเพื่อเสนอข้อควรรู้
- 2.4. การประชาสัมพันธ์ เช่น การทำจุลสาร การจัดรายการวิทยุโรงเรียน
- 2.5. การผลิตเอกสารในรูปแบบต่างๆ
- 2.6. การประชุมชี้แจงนักเรียน การเผยแพร่ความรู้เรื่องการแนะแนว

3. บริการให้คำปรึกษา

- 3.1. การให้คำปรึกษารายบุคคล
- 3.2. การให้คำปรึกษาเป็นกลุ่ม
- 3.3. การติดต่อผู้ปกครอง
- 3.4. การส่งตัวนักเรียนไปให้หน่วยอื่นช่วยแก้ปัญหา (กรณีพิเศษ)
- 3.5. การให้บริการแก่ผู้ปกครองที่มาปรึกษา
- 3.6. การติดตามผลหลังให้คำปรึกษา
- 3.7. การเก็บสถิติหลังให้คำปรึกษา

4. บริการจัดวางตัวบุคคล ส่งเสริม ช่วยเหลือ พัฒนา

- 4.1. บริการช่วยเหลือนักเรียนในการเลือกแผนการเรียน การศึกษาต่อและอาชีพ
- 4.2. การพิจารณาทุนการศึกษา
- 4.3. การหางานพิเศษให้นักเรียน การสนับสนุนให้มีรายได้พิเศษระหว่างเรียน

5. บริการติดตามและประเมินผล

- 5.1. ติดตามผลนักเรียนที่สำเร็จการศึกษา
- 5.2. ติดตามผลนักเรียนที่ได้รับบริการ
- 5.3. การนำเสนอผลการติดตาม

6. งานสอนกิจกรรมแนะแนว

- 6.1. การจัดการเรียนการสอนกิจกรรมแนะแนวในระดับชั้นมัธยมศึกษากำหนดให้สอนสัปดาห์ละ 1 คาบ
- 6.2. จัดแผนพัฒนาการสอนวิชากิจกรรมแนะแนว
- 6.3. ในคาบเรียนและการปฏิบัติกิจกรรมให้มีการบันทึกพฤติกรรมของนักเรียน โดยให้นักเรียนประเมินตนเอง ให้เพื่อนประเมินและอาจารย์ผู้สอนประเมินให้นักเรียนทราบเป็นระยะ

7. งานอื่นๆ

- 7.1. งานที่ได้รับมอบหมายจากทางโรงเรียน หรืองานพิเศษ
- 7.2. งานประชุมครูแนะแนวเพื่อปรึกษาหารือและพัฒนางานแนะแนว
- 7.3. งานดูแลห้องแนะแนวและเก็บรักษาเครื่องมือทางการแนะแนว
- 7.4. งานติดต่อประสานงานกับทางสถาบันต่างๆ เพื่อให้ นักเรียนได้มีโอกาสเตรียมตัวเพื่อการศึกษาต่อและอาชีพ
- 7.5. งานบริการและเผยแพร่ความรู้ ผลงานทางวิชาการแก่ชุมชนและหน่วยงานต่าง ๆ

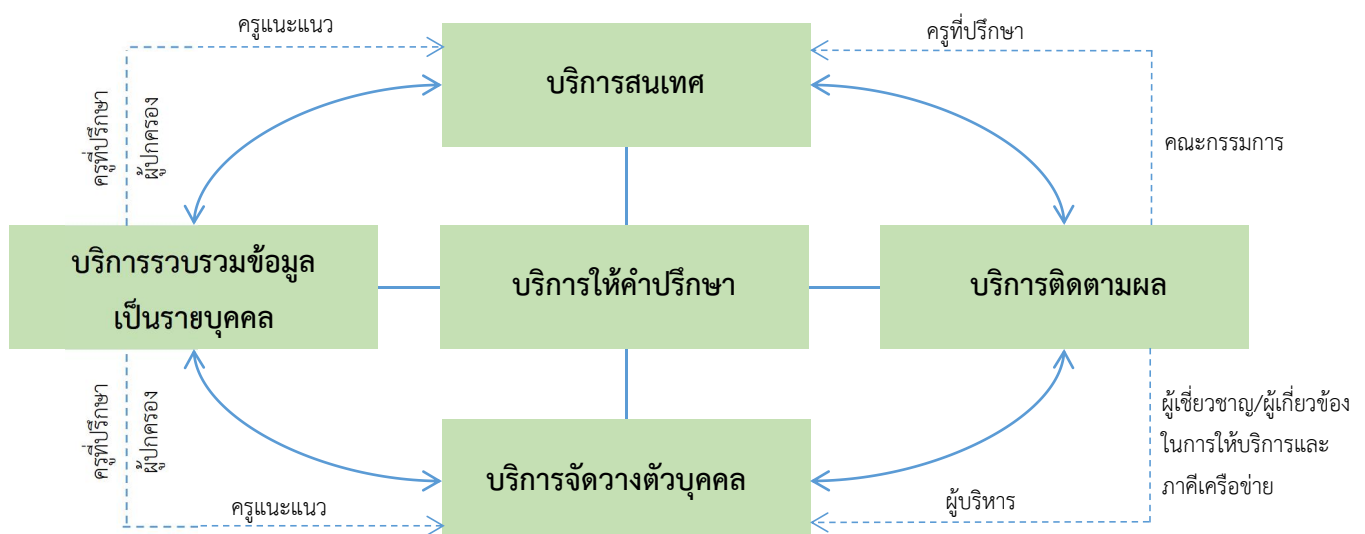
บริการแนะแนวมี 3 ประเภท

1. **แนะแนวด้านการเรียนหรือการศึกษา** ซึ่งมีขอบข่ายงานตั้งแต่การสร้างเจตคติที่ดีต่อการเรียน การฝึกทักษะหรือเทคนิคการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ การวางแผนการเรียนที่ดี การรู้ช่องทางการศึกษาและการเลือกทางศึกษาต่อ ตลอดจนการสร้างนิสัยเรียนรู้ตลอดชีวิต

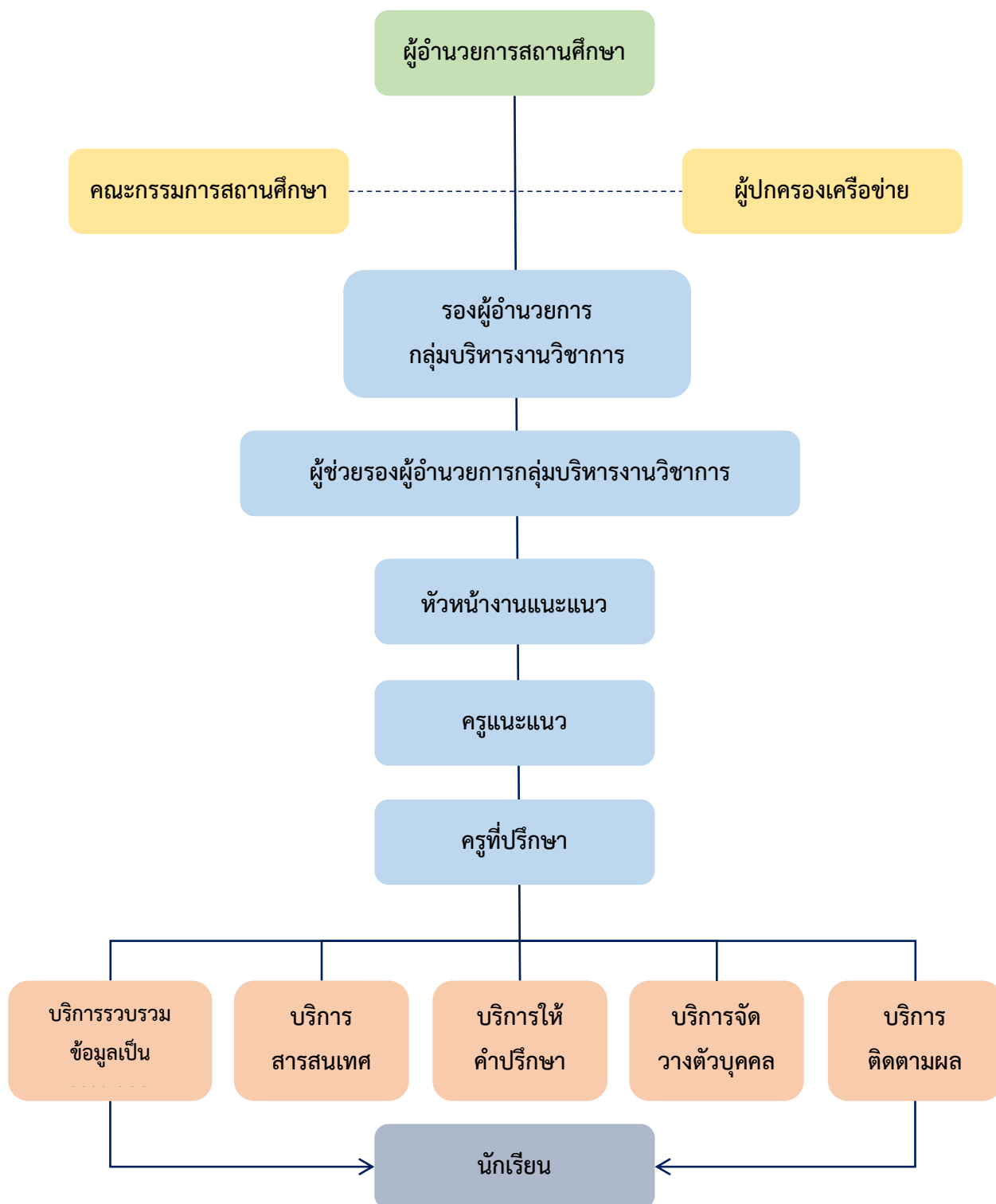
2. **แนะแนวอาชีพ** ซึ่งมีขอบข่ายงานตั้งแต่การสร้างเจตคติที่ดีต่อการทำงาน และการประกอบอาชีพ การสร้างความตระหนัก รับรู้เกี่ยวกับความเปลี่ยนแปลงของโลกอาชีพ การสำรวจอาชีพ การตัดสินใจและวางแผนด้านอาชีพ การเตรียมตัวเพื่ออาชีพ การเข้าสู่อาชีพ และการพัฒนาตัวเองเพื่อความก้าวหน้าในอาชีพ ตลอดจนการปรับตนในการทำงาน

3. **แนะแนวด้านชีวิตและสังคม** ซึ่งมีขอบข่ายงานตั้งแต่การรู้จักตนเอง รู้จักชีวิตและสังคมที่เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา การรู้จักตนเองและรู้คุณค่าของตน การรู้จักปรับตัวและแก้ปัญหา การพัฒนาด้านการฝึกทักษะชีวิตและทักษะทางสังคม เพื่อให้มีบุคลิกภาพ สุขภาพกาย สุขภาพจิตที่ดี

กระบวนการแนะแนว

โครงสร้างการบริหารงานแนะแนว

จุดประสงค์ของการจัดบริการแนะแนวในโรงเรียน

1. เพื่อพัฒนาผู้เรียนด้านความสามารถในการจัดการชีวิตของตนได้ตามความสนใจ ความถนัด และความสามารถบนพื้นฐานของความเชื่อว่าคนเป็นทรัพยากรที่มีคุณค่า
2. เพื่อช่วยเหลือให้คำปรึกษา แนะแนว แนะนำ ด้านการศึกษา ด้านอาชีพ และด้านการใช้ชีวิตของผู้เรียน
3. ผู้เรียนสามารถนำแนะแนวที่ได้ไปปรับใช้ เพื่อแก้ไขปัญหาและพัฒนาตนเองได้
4. เพื่อเป็นแหล่งข้อมูลข่าวสาร ให้ความรู้กับนักเรียนในด้านต่างๆ เช่น การศึกษาต่อ และทุนการศึกษา

การปฏิบัติงานแนะแนวในสถานศึกษา

การปฏิบัติงานแนะแนวในสถานศึกษา แบ่งได้เป็น 3 ลักษณะ ดังนี้

1. การจัดบริการแนะแนวอย่างเป็นระบบโดยมีบริการครบ 5 บริการ และครอบคลุมงานแนะแนวทั้ง 3 ประเภท ทั้งนี้จะต้องมีการกำหนดผู้รับผิดชอบอยู่ในโครงสร้างการบริหารของโรงเรียน และต้องมีโครงการแผนงาน งบประมาณที่แสดงถึงการปฏิบัติงานที่ต่อเนื่องทั้งปี
2. การจัดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรที่กำหนดให้สถานศึกษาต้องจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน (ซึ่งแบ่งเป็นกิจกรรมแนะแนว และกิจกรรมนักเรียน) และถือเป็นส่วนสำคัญในการจบหลักสูตร
3. การประยุกต์ใช้หลักการแนะแนวและกระบวนการแนะแนว ในการจัดหลักสูตร และพัฒนาการเรียนการสอน การปกครองดูแลที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

กิจกรรมการเรียนรู้ในคาบแนะแนว

1. เป็นกิจกรรมที่ไม่ได้เน้นเนื้อหาวิชาและกระบวนการวัดผลการเรียนเหมือนการเรียนการสอนในวิชาทั่วไป
2. เป็นการรวมกลุ่มของนักเรียนเพื่อทำกิจกรรมอันจะช่วยให้เด็กเกิดการพัฒนาในด้านต่าง ๆ และสามารถแก้ปัญหาได้
3. ไม่มีหน่วยการเรียนรู้
4. เป็นกิจกรรมเพื่อให้เด็กได้ค้นพบความถนัด ความสามารถ ความสนใจของตนเอง
5. เป็นกิจกรรมเพื่อให้เด็กได้รับข่าวสารด้านการศึกษา การศึกษาต่อและอาชีพเพื่อวางแผนการศึกษาและเลือกอาชีพที่เหมาะสม สอดคล้องกับความถนัดและความสนใจของตนเอง
6. เป็นกิจกรรมเพื่อให้เด็กพัฒนาบุคลิก การปรับตัวรู้จักตนเอง สิ่งแวดล้อมและสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข
7. เป็นกิจกรรมเพื่อสร้างเสริมคุณธรรม จริยธรรม เพื่อปลูกฝังค่านิยมที่เป็นพื้นฐาน เช่น ขยัน ประหยัด ซื่อสัตย์ มีวินัย สะอาด รับผิดชอบ สามัคคี กตัญญู
8. เป็นกิจกรรมเพื่อเสริมให้นักเรียนมีความรู้และทักษะวิชาต่าง ๆ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีเจตคติที่ดีต่อสัมมาชีพ มีนิสัยรักการทำงาน

การแนะแนวแบบมีส่วนร่วม

งานแนะแนวเป็นงานที่ต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกฝ่าย ฉะนั้นทุกคนจึงต้องมีส่วนร่วม เพื่อความราบรื่นในการทำงาน และการประสานงานร่วมมือกัน จึงควรได้มีการตกลงกันในบทบาทความรับผิดชอบร่วมกันดังนี้

1. **ผู้บริหารสถานศึกษา** ในฐานะผู้บริหารมีอำนาจในการตัดสินใจและสั่งการ เพื่อให้เกิดการปฏิบัติงาน ฉะนั้นผู้บริหารจึงมีความสำคัญสูงสุดต่อความสำเร็จของงาน ผู้บริหารงานที่ดีจึงมีบทบาทความรับผิดชอบดังต่อไปนี้
 - 1.1. เป็นผู้ริเริ่ม สนับสนุน ส่งเสริมให้มีการจัดบริการแนะแนว ในสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ โดยการกำหนดนโยบาย แผนงาน โครงการให้ครอบคลุมงานทั้งหมด จัดบุคลากรที่เหมาะสม กำหนดบทบาทความรับผิดชอบทุกฝ่ายอย่างชัดเจน จัดหาปัจจัย สภาพแวดล้อม สถานที่ อุปกรณ์ งบประมาณที่เพียงพอต่อการปฏิบัติงาน และมีการกำกับติดตามดูแล เพื่อให้ดำเนินงานแนะแนว เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เป็นประโยชน์กับเด็กทุกคน
 - 1.2. เป็นผู้แก้ปัญหาและให้คำปรึกษาแก่บุคลากรในสถานศึกษา รวมทั้งผู้ปกครอง
 - 1.3. เป็นผู้อำนวยความสะดวก และกระตุ้นจูงใจให้ทุกฝ่ายร่วมมือกันโดยมีการพัฒนาบุคลากรอย่างต่อเนื่อง และมีการสร้างแรงจูงใจให้แรงเสริม สร้างขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานแก่ทุกคนอย่างทั่วถึง
 - 1.4. เป็นแกนกลางในการประสานงานกับทุกฝ่าย
2. **ครูแนะแนว** เป็นบุคคลที่มีความรับผิดชอบต่อการจัดระบบงานแนะแนวในสถานศึกษา โดยมีบทบาทสำคัญ ดังนี้
 - 2.1. เป็นผู้วางแผนและจัดทำโครงการแนะแนว เพื่อเสนอผู้บริหารตามนโยบายของสถานศึกษาโดยมีการสำรวจสภาพแวดล้อม และข้อมูลจากนักเรียนทุกคน ในสถานศึกษา เพื่อให้การวางแผน และโครงการตอบสนองต่อปัญหาและความต้องการของนักเรียน และชุมชน
 - 2.2. เป็นผู้รับผิดชอบในการดำเนินงาน การประสานงานและติดตามประเมินผลในการจัดบริการแนะแนว ให้ครอบคลุม 5 บริการ 3 ประเภท ตามแผนงานและโครงการที่กำหนด
 - 2.3. เป็นผู้จัดทำแผนการจัดกิจกรรมแนะแนว เพื่อพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรและกิจกรรมส่งเสริมหรือบำบัดพิเศษเฉพาะราย เฉพาะกลุ่ม
 - 2.4. เป็นผู้ให้คำปรึกษาแก่ครู ผู้ปกครอง นักเรียน ที่มีปัญหาซับซ้อน เกินความสามารถของครูที่ปรึกษา หรือส่งต่อเด็ก ไปยังผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทาง หากปัญหานั้นเกินความสามารถของตน
 - 2.5. จัดทำแผนและดำเนินงานในการพัฒนาครูหรือบุคลากรแนะแนวในสถานศึกษา

3. **ครูที่ปรึกษาหรือครูประจำชั้น** เป็นบุคคลที่อยู่ใกล้ชิดนักเรียนมากที่สุดและมีความรับผิดชอบโดยตรงต่อนักเรียนที่ได้รับมอบหมาย ฉะนั้นครูที่ปรึกษา หรือครูประจำชั้น จึงมีบทบาทหน้าที่ดังต่อไปนี้

- การดูแลเด็กโดยทั่วไป (การเช็คเวลาเรียน การปฏิบัติตามระเบียบของโรงเรียน ฯลฯ)
- การศึกษาหาข้อมูลรายบุคคลเพื่อการรู้จักและคัดกรองเด็ก
- การจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาผู้เรียน โฮมรูม
- การให้คำปรึกษาหรือช่วยเหลือเพื่อแก้ปัญหา
- การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบ้าน โรงเรียน และการติดต่อประสานงานกับผู้เกี่ยวข้อง
- การประเมินคุณภาพ พัฒนาการ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของเด็ก

ครูทั่วไป เนื่องจากครูทุกคนมีหน้าที่สอนและดูแลเด็กอยู่แล้ว ฉะนั้นบทบาทหน้าที่ของครูทุกคนมีดังต่อไปนี้

- ช่วยดูแลให้ความอบอุ่นแก่เด็ก เพื่อป้องกันปัญหาที่เกิดกับเด็กหรือไม่สร้างความกดดันให้กับเด็กเกิดปัญหา
- ช่วยเหลือแก้ปัญหาและให้คำปรึกษาแก่เด็ก เมื่อเกิดเหตุการณ์ต่างๆตามกำลังความสามารถโดยไม่เกี่ยง หรือปิดความรับผิดชอบไปที่ครูแนะแนว หรือครูที่ปรึกษาเท่านั้น
- ช่วยจัดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาผู้เรียน

ผู้ปกครอง เนื่องจากผู้ปกครองเป็นผู้รับผิดชอบต่อบุตรหลานของตนเต็มที่ ฉะนั้นผู้ปกครองควร

- ดูแลเด็กอย่างใกล้ชิด ให้ความอบอุ่นและใช้วิธีเลี้ยงลูกอย่างถูกต้อง คือไม่ปล่อยปละละเลยเข้มงวดหรือทะนุถนอมจนเกินไป จนเด็กมีนิสัยไม่ดี ขาดความรับผิดชอบ
- เป็นแบบอย่างที่ดี และสร้างสภาพแวดล้อมประสบการณ์ให้เด็กสัมผัสกับตัวอย่างที่ดี
- ร่วมมือกับสถานศึกษาในการพัฒนาเด็ก โดยไม่ปิดความรับผิดชอบไปให้สถานศึกษาฝ่ายเดียว รวมทั้งเสียสละช่วยเหลือเพื่อพัฒนาสถานศึกษาตามกำลังความสามารถ

กิจกรรมแนะแนว ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

การจัดกิจกรรมแนะแนวที่เปิดโอกาสให้นักเรียนได้สำรวจความถนัด ความสนใจ ได้รู้จักและค้นพบตนเอง (Career Exploration) ผ่านการเรียนรู้การสอน และกิจกรรมที่หลากหลาย ส่งเสริมให้นักเรียนได้เสริมทักษะและฝึกประสบการณ์อาชีพ เพื่อตัดสินใจเลือกเส้นทางการศึกษาต่อในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย/สายอาชีพอย่างมีเป้าหมาย

มัธยมศึกษาปีที่ 1-3		
การศึกษา 30%	การศึกษา 40%	การศึกษา 30%

กิจกรรมแนะแนว ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

การจัดกิจกรรมแนะแนวที่ส่งเสริมให้นักเรียนเต็มเต็มความพร้อมในการศึกษาต่อระดับที่สูงขึ้น และเตรียมเข้าสู่การประกอบอาชีพ (Career Preparation) ตามสาขาอาชีพที่ตนถนัด สนับสนุนนักเรียน ได้นำความรู้ ความถนัดสู่การพัฒนาทักษะอาชีพ และปรับตัวเข้ากับอาชีพ (Career Assimilation) ใน สถานการณ์จริง ครอบคลุมทางด้านการศึกษา อาชีพ ส่วนตัวและสังคม

มัธยมศึกษาปีที่ 4-6		
การศึกษา 40%	การศึกษา 40%	การศึกษา 20%

เรียนรู้อะไรในกิจกรรมแนะแนว

กิจกรรมแนะแนวเป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ครอบคลุมทั้งด้านการศึกษา อาชีพ ส่วนตัวและสังคม เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย สติปัญญา อารมณ์สังคม และเสริมสร้างผู้เรียน ให้มี สมรรถนะสำคัญ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษา ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 โดยกำหนดสาระสำคัญในการแนะแนว ดังนี้

1. การรู้จัก เข้าใจ รักและเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น

1.1. การรู้จัก เข้าใจ รักและเห็นคุณค่าในตนเอง ประกอบด้วย การยอมรับและเห็นคุณค่าใน รูปลักษณะ ของตนเอง ความภาคภูมิใจในความสามารถของตนเอง การเห็นคุณค่าใน ความสามารถของตนเองที่เป็น ประโยชน์ต่อผู้อื่น การยอมรับคุณลักษณะของตนเอง การ รู้จักและเข้าใจค่านิยมในการดำเนินชีวิตของตน การ รู้จัก เข้าใจเห็นคุณค่าในตนเองและ พัฒนาตนเองไปสู่เป้าหมายชีวิต

1.2. การรู้จัก เข้าใจ รักและเห็นคุณค่าในผู้อื่น ประกอบด้วย การเห็นคุณค่าของบุคคลอื่น และ สิ่งต่างๆ ที่มีส่วนเกื้อกูลต่อชีวิตตน ความเกี่ยวข้องสัมพันธ์ระหว่างตนเองกับสิ่งรอบตัว ยอมรับความแตกต่าง ระหว่างบุคคล ความเข้าใจเรื่องความต้องการพื้นฐานทางจิตใจของ มนุษย์ความสำคัญของคนในครอบครัวที่มี ส่วนเกื้อกูลต่อชีวิตตน ตลอดจนความสำคัญและ คุณค่าของความเป็นชาติไทยที่เกื้อกูลต่อชีวิต

2. การวางแผนด้านการศึกษา อาชีพ และสังคม

- 2.1. การคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจแก้ปัญหา และวางแผนด้านการศึกษา ประกอบด้วย การเรียนรู้คุณค่า ของการเรียนรู้ และคุณค่ารายวิชาในหลักสูตร การสำรวจจุดเด่น จุดด้อย และระดับความสามารถทางการเรียน การพัฒนาทักษะการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ การพัฒนาการเรียน และการแก้ไขปัญหาอุปสรรคในการเรียน ตลอดจนการเรียนรู้โลกกว้างการศึกษาต่อและการวางแผนเพื่อมุ่งสู่เป้าหมายทางการเรียน
- 2.2. การคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจ แก้ปัญหา และวางแผนด้านอาชีพ ประกอบด้วย การเรียนรู้คุณค่า ของ การประกอบอาชีพสุจริต คุณค่าและความสัมพันธ์ของอาชีพต่างๆในสังคม ความสนใจ และบุคลิกภาพทาง อาชีพของตน การวางแผนเข้าสู่อาชีพที่สอดคล้องกับความสนใจ บุคลิกภาพ และความสามารถของตนเอง การ รู้จักอาชีพที่สอดคล้องกับความต้องการของ ตลาดแรงงาน การวางแผนพัฒนาตนเพื่อความสำเร็จในการ ประกอบอาชีพ ค่านิยมในงาน อาชีพ และการวางแผนเข้าสู่อาชีพเป้าหมายในอนาคต
- 2.3. การคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจ แก้ปัญหา และวางแผนด้านชีวิตและสังคม ประกอบด้วย การรู้จัก เข้าใจและยอมรับปัญหาที่เกิดขึ้นในชีวิต การฝึกทักษะการแก้ไขปัญหา การแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในชีวิตของตนเอง การร่วมคิดวิเคราะห์และแก้ปัญหาในโรงเรียน ตลอดจนการร่วมคิด วิเคราะห์และแก้ปัญหาในชุมชน และสังคม

3. การวางแผนด้านการศึกษา อาชีพ และสังคม

- 3.1. ทักษะการจัดการกับอารมณ์และความเครียด ประกอบด้วย การรู้เท่าทันอารมณ์ด้านบวก และ ลบ ที่เกิดขึ้นทั้งของตนเองและผู้อื่น การจัดการอารมณ์และการแสดงออกอย่างเหมาะสม การฝึกคิดทางบวก ในสถานการณ์ที่เป็นทุกข์หรือไม่พึงพอใจ การจัดการกับความเครียด การจัดลำดับความสำคัญของปัญหา และ การมองปัญหาอย่างรอบด้าน
- 3.2. ทักษะการสื่อสารและสร้างสัมพันธภาพ ประกอบด้วย ความสำคัญของการสื่อสารแบบใช้ ภาษา และท่าทาง การสื่อสารสองทางเพื่อสร้างสัมพันธภาพและการนำไปใช้การปฏิเสธและการยืนยันการปฏิเสธใน สถานการณ์ที่ไม่ต้องการหรือเป็นภัยต่อชีวิต การฟังทั้งเนื้อหาและความรู้สึก การแสดงออกอย่างเหมาะสม (Assertive Behavior) และการสื่อสารเพื่อสร้าง สัมพันธภาพตามแนวคิด TA (Transactional Analysis)
- 3.3. ทักษะการปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมและปลอดภัยในเรื่องเพศ ประกอบด้วย การเรียนรู้ความ แตกต่างทางเพศและการอยู่ร่วมกันบนความแตกต่างอย่างกัลยาณมิตร โอกาสเสี่ยงทางเพศ และการหลีกเลี่ยง ผลกระทบของการมีเพศสัมพันธ์ที่ไม่พร้อมและไม่ปลอดภัย การรู้เท่าทัน อารมณ์ความคิดและความรู้สึกของ เพศตรงข้าม ผลกระทบของการมีคู่รักต่อการดำเนินชีวิต การปฏิบัติตนทางเพศอย่างเหมาะสม การจัดการกับ ปัญหาที่เกิดจากความรักอย่างเหมาะสม และการวางแผนการใช้ชีวิตครอบครัวในอนาคตอย่างอบอุ่นและเป็นสุข

3.4. ทักษะการดำรงชีวิตอย่างเป็นประโยชน์และปลอดภัย ประกอบด้วยการเรียนรู้เรื่อง คุณค่าแท้ คุณค่าเทียมของสิ่งต่างๆ การเลือกบริโภค และอุปโภคอย่างพอเพียง หนทางแห่งความเสื่อม และผลกระทบที่มี ต่อตนเองและสังคม การปฏิบัติตนตามแบบของคนสู้ชีวิต การบริหาร การเงินและเวลาอย่างเกิดประโยชน์สูงสุด การปฏิบัติตนเพื่อให้ปลอดภัยจากภัยสังคม ตลอดจนการวางแผนพัฒนาตนเพื่อการดำเนินชีวิตอย่างเป็นสุข และเป็นประโยชน์

คุณภาพผู้เรียน จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

- ยอมรับและเห็นคุณค่าในรูปลักษณ์ของตนเองและพัฒนาตนอย่างเต็มศักยภาพ ภาคภูมิใจในความสามารถของตนเอง เห็นคุณค่าในการกระทำของตนเองที่เป็นประโยชน์ต่อผู้อื่น และพัฒนาตนอย่างต่อเนื่อง
- ตระหนักถึงคุณค่าและเข้าใจความเกี่ยวข้องสัมพันธ์ระหว่างตนกับบุคคลอื่นและสิ่งต่าง ๆ ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับชีวิตตน ยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล และปฏิบัติตนต่อผู้อื่นบนพื้นฐานการยอมรับเห็นคุณค่า และเป็นกัลยาณมิตร
- เห็นคุณค่าของการเรียน และคุณค่ารายวิชาในหลักสูตร รู้จุดเด่น จุดด้อย และระดับความสามารถทางการเรียน พัฒนาจุดเด่นและแก้ไขจุดด้อยที่เป็นปัญหาอุปสรรคในการเรียน มีทักษะการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ รู้โลกกว้างการศึกษาต่อ และมีการวางแผนเพื่อมุ่งสู่เป้าหมายทางการเรียน
- รู้คุณค่าของอาชีพสุจริต และเข้าใจความสัมพันธ์ของอาชีพต่างๆในสังคม รู้ความสนใจในอาชีพของตน สามารถวางแผนเข้าสู่อาชีพที่สอดคล้องกับความสนใจ บุคลิกภาพ และความสามารถของตนเอง
- รู้จัก เข้าใจและยอมรับปัญหาที่เกิดขึ้นในชีวิต มีทักษะการแก้ไขปัญหา สามารถแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในชีวิตของตนเอง มีส่วนร่วมในการคิดวิเคราะห์และแก้ปัญหาในโรงเรียน ตลอดจนในชุมชนที่ตนอาศัย
- รู้เท่าทันอารมณ์ด้านบวกและลบที่เกิดขึ้นทั้งของตนเองและผู้อื่น สามารถจัดการกับอารมณ์และแสดงออกอย่างเหมาะสม รู้จักคิดทางบวกในสถานการณ์ที่เป็นทุกข์หรือไม่พึงพอใจ
- สามารถสื่อสารเพื่อสร้างสัมพันธภาพกับผู้อื่น ได้อย่างเหมาะสมทั้งการใช้ภาษา ท่าทาง และการ สื่อสารสองทาง มีทักษะการปฏิเสธและการยืนยันการปฏิเสธในสถานการณ์ที่ไม่ต้องการหรือเป็นภัยต่อชีวิต
- เข้าใจและยอมรับความแตกต่างทางเพศสามารถอยู่ร่วมกันอย่างกัลยาณมิตร รู้จักประเมินและหลีกเลี่ยงโอกาสเสี่ยงทางเพศ รู้ผลกระทบของการมีเพศสัมพันธ์ที่ไม่พร้อมและไม่ปลอดภัย รู้เท่าทันอารมณ์ ความคิดและความรู้สึกของเพศตรงข้าม ตลอดจนสามารถปฏิบัติตนทางเพศอย่างเหมาะสมและปลอดภัย

- รู้จักเลือกบริโภคและอุปโภคอย่างพอเพียงด้วยการตระหนักรู้ถึงคุณค่าแท้คุณค่าเทียม ของสิ่งต่าง ๆ รู้หนทางแห่งความเสื่อมและผลกระทบที่มีต่อตนเองและสังคม ปฏิบัติตนเพื่อชีวิตที่ดีงาม ปลอดภัยจาก อบายมุข และดำรงชีวิตตามแบบของคนสู้ชีวิตเมื่อเผชิญกับอุปสรรคหรือความทุกข์

จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

- ยอมรับคุณลักษณะของตนเอง และพัฒนาปรับปรุงตนเองอย่างเหมาะสม รู้จักและเข้าใจค่านิยมในการดำเนินชีวิตของตน มีแนวทางพัฒนาตนให้สอดคล้องกับค่านิยมและเป็นประโยชน์ รู้จัก เข้าใจ เห็นคุณค่า ในตนเองและพัฒนาตนเองไปสู่เป้าหมายชีวิต
- รู้และเข้าใจความต้องการพื้นฐานทางจิตใจของมนุษย์ สามารถปฏิบัติตนในการอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างเข้าใจ ตระหนักถึงความสำคัญของคนในครอบครัวที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับชีวิตตน ปฏิบัติตนต่อคนในครอบครัวด้วย ความรู้สึกเห็นคุณค่าและกตัญญู ตระหนักในความสำคัญและคุณค่าของความเป็นชาติไทยที่เกิดและเกื้อกูล ต่อชีวิตสามารถปฏิบัติตนอย่างคนรู้คุณแผ่นดิน
- เห็นคุณค่าของการเรียน และคุณค่ารายวิชาในหลักสูตร รู้จุดเด่น จุดด้อย และระดับความสามารถทางการเรียน พัฒนาจุดเด่นและแก้ไขจุดด้อยที่เป็นปัญหา อุปสรรคในการเรียน มีทักษะการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ รู้โลกกว้างการศึกษาต่อ และมีการวางแผนเพื่อมุ่งสู่เป้าหมายทางการเรียน
- รู้จักอาชีพที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน มีแนวทางพัฒนาตนเพื่อความสำเร็จในการประกอบอาชีพ รู้ค่านิยมในงานอาชีพ และสามารถวางแผนเข้าสู่อาชีพเป้าหมายในอนาคต
- รู้เท่าทันปัญหาที่เกิดขึ้นกับตนเอง มีทักษะการแก้ไขปัญหาอย่างถูกวิธีและเป็นระบบ มีส่วนร่วมใน การคิดวิเคราะห์แก้ปัญหาในชุมชนและสังคมตามศักยภาพของตน
- รู้วิธีการจัดการกับความเครียด สามารถจัดลำดับความสำคัญของปัญหา รู้จักมองปัญหาอย่างรอบด้านเพื่อการจัดการกับปัญหาและความเครียดที่เกิดขึ้นกับตนเอง
- รู้จักฟังผู้อื่นอย่างเข้าใจทั้งเนื้อหาและความรู้สึก รู้จักพฤติกรรมการแสดงออกอย่างเหมาะสม (Assertive Behavior) ตลอดจนรู้จักเลือกรูปแบบการสื่อสารตามแนวคิด TA (Transactional Analysis) เพื่อ สร้างสัมพันธภาพกับผู้อื่นอย่างเหมาะสม
- รู้ผลกระทบของการมีคู่รักที่มีต่อการดำเนินชีวิตและปฏิบัติตนในการมีคู่รักอย่างเหมาะสม รู้จักจัดการกับปัญหาที่เกิดจากความรักอย่างเหมาะสม และมีการวางแผนการใช้ชีวิตครอบครัวในอนาคตเพื่อสร้าง ครอบครัวที่อบอุ่นและเป็นสุข
- รู้จักบริหารการเงินและเวลาอย่างเกิดประโยชน์สูงสุด สามารถปฏิบัติตนเพื่อให้ปลอดภัยจากภัยในสังคม มีการวางแผนพัฒนาตนเพื่อการดำเนินชีวิตอย่างเป็นสุขและเป็นประโยชน์

การประเมินผลกิจกรรมแนะแนว

การประเมินผลกิจกรรมแนะแนว กำหนดแนวปฏิบัติ เกณฑ์การประเมิน และเกณฑ์การตัดสิน ที่สอดคล้องกับเกณฑ์การวัดและประเมินผลตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2551 ดังนี้

แนวปฏิบัติในการประเมินผลกิจกรรมแนะแนว

การประเมินกิจกรรมแนะแนว มีแนวปฏิบัติดังนี้

1. ตรวจสอบเวลาเข้าร่วมกิจกรรมของผู้เรียน ตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด
2. ประเมินการปฏิบัติกิจกรรม และผลงาน/ชิ้นงาน/คุณลักษณะของผู้เรียนตามเกณฑ์ที่ สถานศึกษา กำหนดด้วยวิธีการที่หลากหลาย เน้นการมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้องในการปฏิบัติกิจกรรม
3. ผู้เรียนที่มีเวลาการเข้าร่วมกิจกรรม มีการปฏิบัติกิจกรรม และมีผลงาน/ชิ้นงาน/ คุณลักษณะตาม เกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด เป็นผู้ผ่านการประเมินกิจกรรมแนะแนว และบันทึกผลในระเบียบน แสดงผลการเรียน
4. ผู้เรียนที่มีผลการประเมินไม่ผ่านเกณฑ์เวลาการเข้าร่วมกิจกรรม และ/หรือ การปฏิบัติ กิจกรรม และ/หรือผลงาน/ชิ้นงาน/คุณลักษณะตามที่สถานศึกษากำหนด ครูหรือผู้รับผิดชอบต้องดำเนินการ ช่อมเสริมและประเมินจนผ่าน ทั้งนี้ควรดำเนินการให้เสร็จสิ้นในปีการศึกษานั้นๆ ยกเว้นมีเหตุสุดวิสัย ให้อยู่ในดุลพินิจของสถานศึกษา

เกณฑ์การประเมินกิจกรรมแนะแนว

การประเมินกิจกรรมแนะแนว ประเมินผู้เรียน 3 ด้าน โดยกำหนดเกณฑ์การประเมินแต่ละด้าน ดังนี้

1. การประเมินเวลาเข้าร่วมกิจกรรม ตรวจสอบเวลาเข้าร่วมกิจกรรม โดยกำหนดเกณฑ์ดังนี้

ระดับคุณภาพ	ข้อความบ่งชี้คุณภาพ
ผ่าน	มีเวลาเข้าร่วมกิจกรรมไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ของเวลาเข้าร่วมกิจกรรมทั้งหมด
ไม่ผ่าน	มีเวลาเข้าร่วมกิจกรรมไม่ถึงเกณฑ์ที่กำหนด

เกณฑ์ตัดสินการผ่าน นักเรียนต้องได้ระดับ ผ่าน

2. การประเมินการปฏิบัติกิจกรรม สืบเนื่องจากการเข้าร่วมกิจกรรม พิจารณา 2 ด้าน คือความตั้งใจ ร่วม กิจกรรม และการส่งงาน โดยกำหนดเกณฑ์ดังนี้

ระดับคุณภาพ	ข้อความบ่งชี้คุณภาพ
ผ่าน	มีความตั้งใจร่วมกิจกรรมและส่งงานที่ได้รับมอบหมายตามกำหนด
ไม่ผ่าน	ขาดสิ่งใดสิ่งหนึ่ง

เกณฑ์ตัดสินการผ่าน นักเรียนต้องได้ระดับ ผ่าน

3. การประเมินผลงาน/ชิ้นงาน/คุณลักษณะ โดยกำหนดเกณฑ์ดังนี้

ระดับคุณภาพ	ข้อความบ่งชี้คุณภาพ
ผ่าน	ผลงาน/ชิ้นงาน/คุณลักษณะ มีคุณภาพตามเกณฑ์ “ผ่าน” ที่กำหนดไว้ในแต่ละ วัตถุประสงค์
ไม่ผ่าน	ผลงาน/ชิ้นงาน/คุณลักษณะ ไม่มีคุณภาพตามเกณฑ์ “ผ่าน” ที่กำหนดไว้ในแต่ละ วัตถุประสงค์

เกณฑ์ตัดสินการผ่าน นักเรียนต้องได้ระดับผ่าน

เกณฑ์การตัดสิน

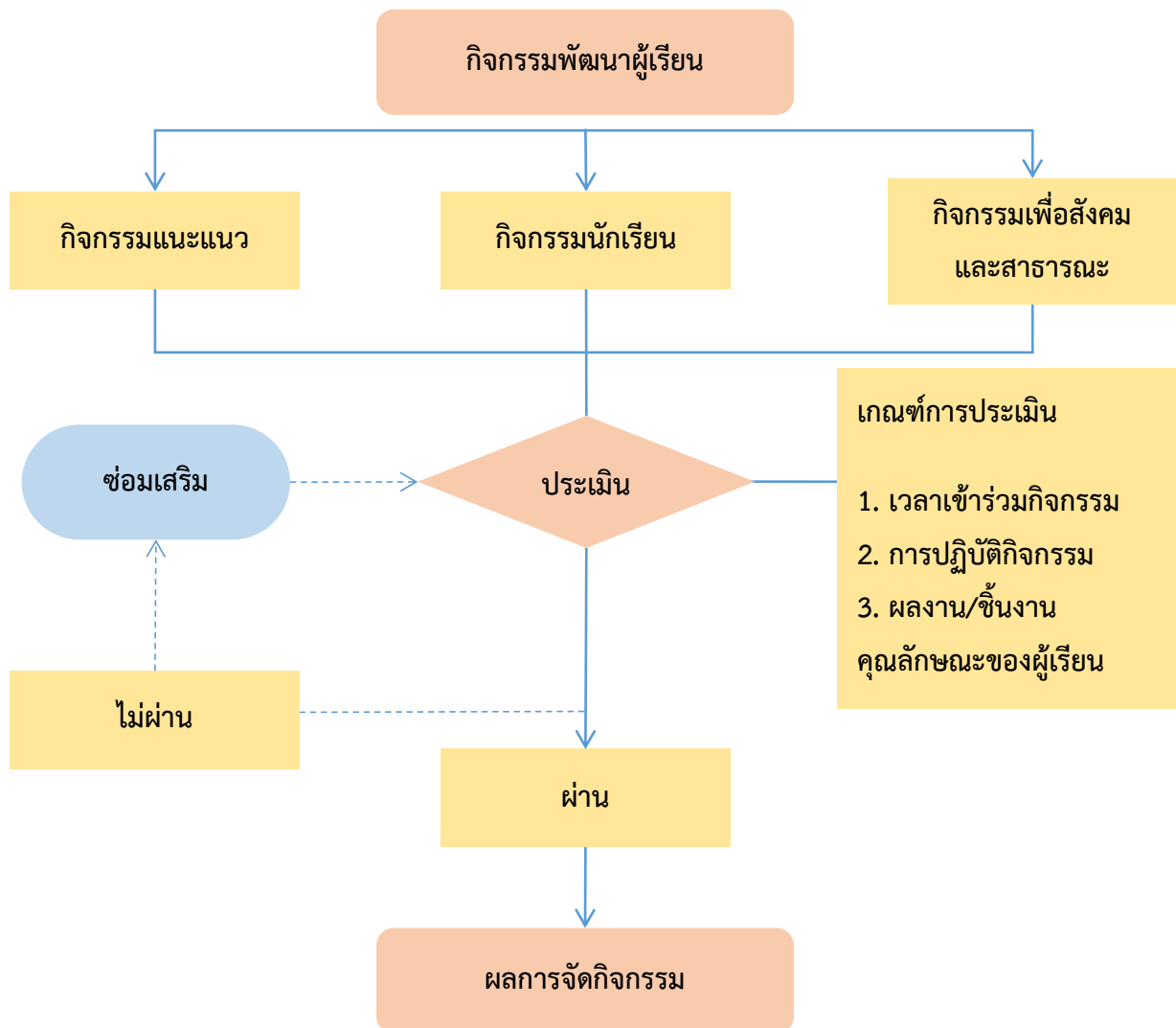
ผู้เรียนจะได้รับการประเมินกิจกรรมแนะแนว โดยครูผู้จัดกิจกรรมตรวจสอบเวลาการเข้าร่วมกิจกรรม และประเมินการปฏิบัติกิจกรรม และผลงาน/ชิ้นงาน/คุณลักษณะของผู้เรียน โดยกำหนดเกณฑ์ในการตัดสิน ดังนี้

- กำหนดระดับคุณภาพในการตัดสินไว้ 2 ระดับ คือ ผ่าน และ **ไม่ผ่าน**
- กำหนดเกณฑ์การผ่าน และไม่ผ่านการประเมิน ดังนี้

ระดับคุณภาพ	ข้อความบ่งชี้คุณภาพ
ผ่าน	ผู้เรียนผ่านการประเมินทั้ง 3 ด้าน คือเวลาเข้าร่วมกิจกรรมการปฏิบัติกิจกรรม และผลงาน/ชิ้นงาน/คุณลักษณะ
ไม่ผ่าน	ผู้เรียน ไม่ผ่าน การประเมินด้านใดด้านหนึ่ง

แนวทางการแก้ไขนักเรียนกรณีไม่ผ่านเกณฑ์

กรณีที่ผู้เรียนไม่ผ่านกิจกรรมแนะแนว ให้เป็นหน้าที่ของครูผู้รับผิดชอบกิจกรรมนั้นๆ ที่จะต้องซ่อมเสริมโดยให้ผู้เรียนดำเนินกิจกรรมจนครบตามเวลาที่ขาดหรือปฏิบัติกิจกรรมให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของกิจกรรมนั้น แล้วจึงประเมินให้ผ่านกิจกรรมเพื่อบันทึกในระเบียนแสดงผลการเรียนรู้ ยกเว้นมีเหตุสุดวิสัยให้รายงานผู้บริหารสถานศึกษาทราบเพื่อดำเนินการช่วยเหลือผู้เรียนอย่างเหมาะสมเป็นรายกรณีไป ดังตาราง

ภาระงานแนะแนว

งานแนะแนวมีภาระงาน โดยกำหนดภาระงานตามหลักการบริหารจัดการแนะแนว ซึ่งประกอบด้วย 5 งานหลัก

1. งานศึกษารวบรวมข้อมูลรายบุคคล

1.1 แบบทดสอบ SDQ โดยใช้แบบประเมินของสำนักงานพัฒนาสุขภาพจิต กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข ช่วยในการคัดกรองปัญหาเด็ก ซึ่งมีทั้งหมด 3 ชุด คือ นักเรียนประเมินตนเอง 1 ชุด ครูประเมินนักเรียน 1 ชุด ผู้ปกครองประเมินนักเรียน 1 ชุด

1.2 การสัมภาษณ์

1.2.1 การสัมภาษณ์เพื่อหาข้อเท็จจริง ทำโดยสัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้องกับนักเรียนหรือผู้ที่ใกล้ชิดกับนักเรียน เช่น บิดา มารดา ครูประจำชั้น เพื่อน

1.2.2 การสัมภาษณ์นักเรียนโดยตรง

1.3 แบบสอบถาม ใช้สำหรับกิจกรรมคัดกรองนักเรียน เพื่อแยกแยะ นักเรียนด้านความสามารถ ความถนัด ความสนใจ รวมทั้งนักเรียนกลุ่มปกติและกลุ่มมีปัญหา

1.4 การทดสอบ ทำให้ครูทราบถึงความสนใจ ความสามารถ ความสัมฤทธิ์ผล ตลอดจนพฤติกรรมต่างๆ โดยใช้ข้อทดสอบวัดบุคลิกภาพ ข้อสอบวัดความถนัด แบบทดสอบ SDQ แบบทดสอบวัด EQ โดยจัดรวบรวมไว้ที่ห้องแนะแนว และที่ครูที่ปรึกษา

2. งานสนเทศ

2.1 การจัดหาเอกสารให้บริการในห้องแนะแนว เช่นวารสารความรู้ด้านต่างๆ จุลสารและแผ่นพับเกี่ยวกับการศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษา ทั้งในและต่างประเทศ ข้อมูลจากสถาบันการศึกษาในรูปแบบคู่มือการศึกษาและแผ่นโปสเตอร์

2.2 การจัดสื่อการเรียนรู้ได้แก่ วิดีโอแนะนำการศึกษาต่อในคณะและสถาบันอุดมศึกษาต่างๆ วิดีโอณรงค์ป้องกันและปราบปรามยาเสพติด การสัมภาษณ์บุคคลเกี่ยวกับอาชีพต่างๆ ฯลฯ

2.3 การจัดป้ายนิเทศ ให้นักเรียนหาข้อมูลเพื่อเป็นความรู้ในการปรับปรุงตนเอง ตลอดจนช่วยในการตัดสินใจเลือกแนวทางการศึกษาต่อ โดยนักเรียนสามารถอ่านด้วยตนเองซึ่งเป็นการจัดแสดง “ป้ายสนเทศ” เป็นประจำตลอดปีการศึกษา และมีการปรับเปลี่ยนข้อมูลให้ทันเหตุการณ์อยู่เสมอ

2.4 การจัดบรรยายจากวิทยากรและนักศึกษารุ่นพี่ เพื่อให้ความรู้กับนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในด้านการปรับปรุงบุคลิกภาพ การวางตัว และการวางแผนการศึกษาต่อภายหลังจบการศึกษา

2.5 การจัดนิทรรศการงานแนะแนวเกี่ยวกับการศึกษาและอาชีพประจำปี

2.6 รวบรวมข้อมูลเสนอข่าวการศึกษาการสอบแก่นักเรียนทาง Internet

3. งานให้คำปรึกษา แบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ

3.1 การให้คำปรึกษารายบุคคล (Individual Counseling) โดยผู้เรียนที่มีปัญหาสามารถพบครูแนะแนวด้วยตัวเองตลอดเวลา และหากพบผู้เรียนที่มีปัญหาด้านพฤติกรรมอย่างต่อเนื่อง ทางฝ่ายปกครองจะส่งต่อให้แนะแนวช่วยเหลือผู้เรียนเพื่อรับคำปรึกษาและแก้ไขปัญหาดังต่อไป

3.2 การให้คำปรึกษาแบบเป็นกลุ่ม (Group Counseling) ซึ่งจะแบ่งนักเรียนเป็น 2 กลุ่ม คือ

- 1) นักเรียนที่มีปัญหาเหมือนกัน

- 2) นักเรียนกลุ่มที่ถูกคัดกรองจากแบบทดสอบ SDQ ซึ่งจะได้นักเรียนเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มปกติ และกลุ่มเสี่ยง/มีปัญหา มีวิธีดำเนินการ คือ จะมีการคัดกรองนักเรียนโดยที่ครูแนะแนวให้นักเรียนทำแบบทดสอบ SDQ และจากนั้นแยกเด็กจากการทำแบบทดสอบออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มปกติและกลุ่มมีปัญหา

3.2.1 กลุ่มปกติฝ่ายแนะแนวจะจัดกิจกรรมให้นักเรียนทำในชั้นเรียนตามช่วงเวลากิจกรรมแนะแนว

3.2.2 กลุ่มเสี่ยง/มีปัญหา ครูแนะแนวจะได้จัดกิจกรรมเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาดัง โดยให้คำปรึกษาเป็นกลุ่ม และร่วมทำกิจกรรมเพื่อปรับพฤติกรรม

4. งานป้องกัน ส่งเสริม พัฒนา ช่วยเหลือ พิจารณานักเรียนเพื่อรับทุนการศึกษา และส่งเสริมผู้เรียนให้มีคุณภาพเหมาะสมตามความแตกต่างระหว่างบุคคล ค้นพบและพัฒนาศักยภาพของตนมีทักษะในการดำเนินชีวิต มีวุฒิภาวะทางอารมณ์ ศีลธรรม จริยธรรม รู้จักเรียนรู้ในเชิงพหุปัญญา รู้จักคิด ตัดสินใจแก้ปัญหาในเชิงวิกฤต รวมทั้งดำเนินชีวิต อยู่ในสังคมอย่างมีความสุข

5. การติดตามและประเมินผล การจัดกิจกรรมแนะแนวมีครูแนะแนวปฏิบัติหน้าที่ร่วมกับอาจารย์ที่ปรึกษา และอาจารย์ฝ่ายต่างๆ เพื่อติดตามผล และให้บริการช่วยเหลือเพิ่มเติม นอกจากนี้ยังนำเอาผลที่ได้มาปรับปรุงบริการแนะแนวต่างๆ ให้ดียิ่งขึ้น

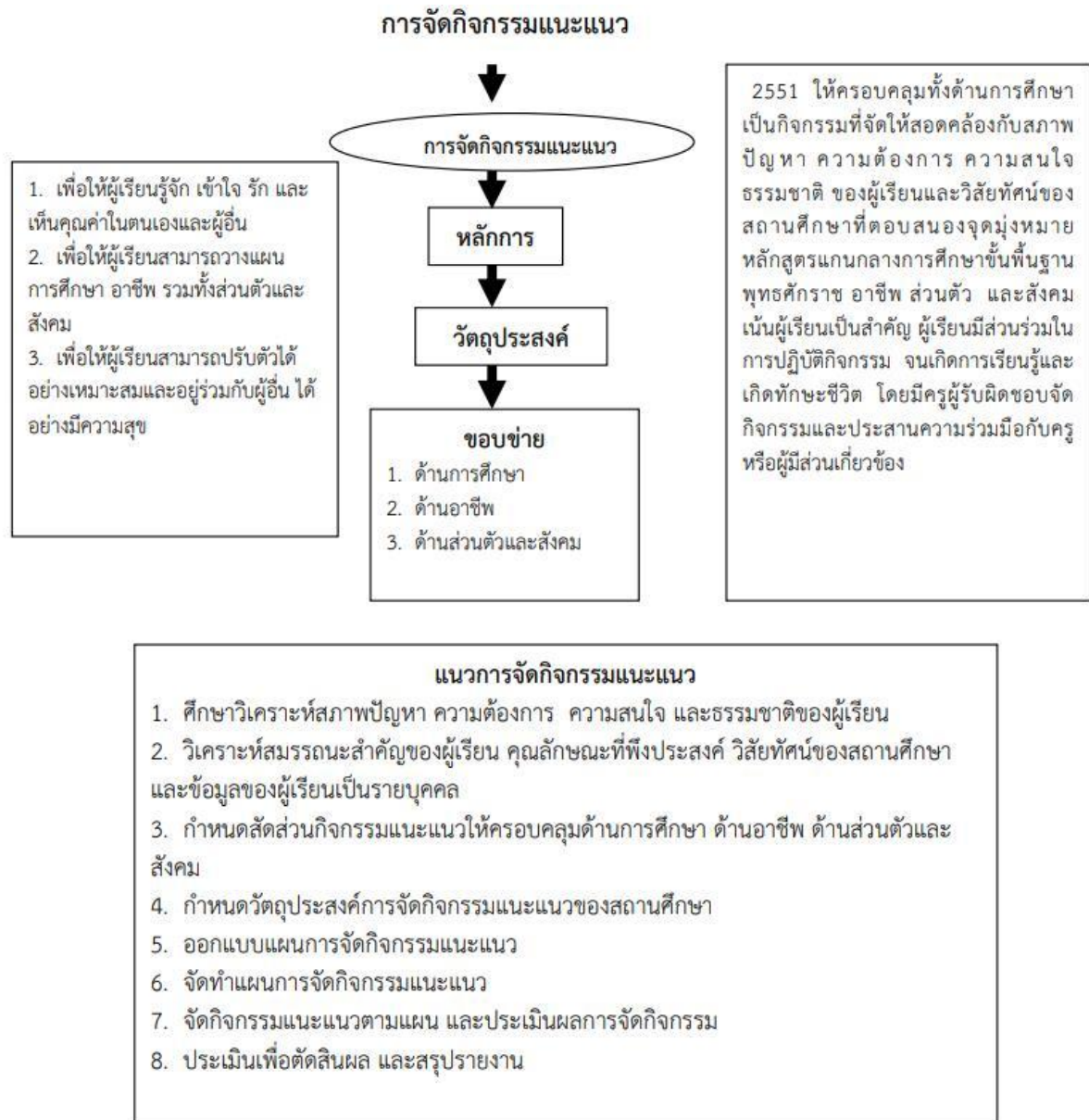
หลักการจัดกิจกรรมแนะแนว

หลักการจัดกิจกรรมแนะแนวมีการดำเนินการดังนี้

- 1) จัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับสภาพปัญหา ความต้องการและธรรมชาติของนักเรียน
- 2) จัดกิจกรรมให้ครอบคลุมเนื้อหาสาระด้านการศึกษา อาชีพ ส่วนตัวและสังคม
- 3) ประสานความร่วมมือกับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องเพื่อพัฒนานักเรียน ตั้งแต่ผู้บริหาร ครูทุกคน ผู้ปกครอง ชุมชน ร่วมมือพบปะและมีส่วนร่วมในการดำเนินการ ให้ความร่วมมือและสนับสนุนให้การจัดกิจกรรมดำเนินไปด้วยความสะดวกอย่างมีประสิทธิภาพ

ทั้งนี้แนวทางการจัดกิจกรรมแนะแนวการศึกษาขั้นพื้นฐาน(พ.ศ.2561 – 2565) ตามแผนยุทธศาสตร์ 20 ปี(พ.ศ.2561 – 2580) เป็นกิจกรรมที่เป็นทางเลือกหนึ่ง ซึ่งผู้บริหาร ครูบุคลากรทางการศึกษา ส่งเสริมให้นักเรียนได้ค้นพบตนเอง เพื่อเตรียมคนให้มีทักษะและศักยภาพให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดงาน ให้

สามารถก้าวสู่โลกแห่งการศึกษาต่อและมีงานทำอย่างมีคุณภาพ เลือกเส้นทางชีวิตเพื่อวางแผนศึกษาต่อในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายทั้งสายสามัญ และสายอาชีพ หรือเชื่อมโยงการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาอย่างมีเป้าหมาย หรือกรณีที่ไม่ประสงค์จะศึกษาต่อก็สามารถพัฒนาทักษะอาชีพที่ตกผลึกในตัวนักเรียนไปประยุกต์ใช้ในการประกอบสัมมาอาชีพเลี้ยงตนเองได้ต่อไปในอนาคต

การจัดระบบงานแนะแนว

1. วางแผนงานโครงการ ปฏิทินปฏิบัติงาน
2. มีการจัดประชุมคณะกรรมการอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง มีการบันทึกการประชุม
3. มีการกำหนดความรับผิดชอบชัดเจนเหมาะสม
4. มีการติดตามงาน การนิเทศงาน การรายงานและประเมินผลงานเป็นระยะ
5. มีการประสานงานในหน่วยงานและนอกหน่วยงาน
6. มีการประชาสัมพันธ์งาน เช่น ป้ายนิเทศ จุลสาร วารสาร ฯลฯ
7. มีการจัดทำสถิติผู้มาใช้ห้องแนะแนว

การจัดบริการแนะแนว

บริการ	วิธีการ/เทคนิค/เครื่องมือ	ผู้รับผิดชอบ
บริการรวบรวมข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล	- ประสานงานการจัดทำระเบียบสะสม ทุกชั้นเรียน - มีการจัดเก็บระเบียบสะสมอย่างเป็น ระบบและมีติดสามารถค้นหาได้สะดวก รวดเร็วและปลอดภัย - จัดทำข้อมูลให้เป็นปัจจุบันอยู่เสมอ - จัดรวบรวมข้อมูลนักเรียนที่มีปัญหา ด้านต่าง ๆ ทุกชั้นเรียน - จัดรวบรวมข้อมูลนักเรียนที่เข้ามาใช้ บริการห้องแนะแนว /มาขอคำปรึกษา จากครูแนะแนว - จัดรวบรวมข้อมูลนักเรียนที่ต้องการ ส่งเสริมพัฒนา ด้านต่าง ๆ - วางแผนการเยี่ยมบ้านนักเรียนเป็นบาง กรณี	นางสาวจันทน์ ไชยมงคล นายอัษฎริยะ ทะลิ
บริการสนเทศ	- จัดบริการสนเทศอย่างเป็นระบบ - มีเอกสารและข้อมูลที่ทันสมัยครบถ้วน - มีการนำเสนอข้อมูลข่าวสารด้วยวิธีการ ที่น่าสนใจเหมาะสมกับเวลาและโอกาส เช่น โปสเตอร์ วีดิโอ นิทรรศการ แฟ้ม อาชีพ จัดบอร์ดห้องแนะแนว/บอร์ด โรงเรียน - จัดประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารที่ น่าสนใจ	นายอัษฎริยะ ทะลิ
บริการให้คำปรึกษา	- จัดให้มีการให้คำปรึกษาเป็นรายบุคคล และเป็นกลุ่ม - จัดให้มีบันทึกการนัดพบครูแนะแนวและ ตารางสอนของครูแนะแนว - มีแบบบันทึกหรือสมุดบันทึกการให้ คำปรึกษา - มีการประชุมเพื่อแก้ไขปัญหานักเรียนเป็น รายกรณี - สรุปสถิติผู้มาใช้บริการให้คำปรึกษา ส่ง ผู้บริหารทุกภาคเรียน - มีหลักฐานการติดตามผลการให้คำปรึกษา อย่างมีระบบ	นางสาวจันทน์ ไชยมงคล นายอัษฎริยะ ทะลิ

บริการ	วิธีการ/เทคนิค/เครื่องมือ	ผู้รับผิดชอบ
บริการจัดวางตัวบุคคล	ให้ความช่วยเหลือเรื่องทุนการศึกษา มี การจัดทำสภิตินักเรียนที่ได้รับ ทุนการศึกษา จัดลำดับนักเรียนที่สมควรได้รับทุนร่วมกับคณะกรรมการงานแนะ แนวและงานกองทุนการศึกษา - แนะนำนักเรียนในการเลือกศึกษาต่อ และเลือกอาชีพ - ร่วมประชุม/อบรมเกี่ยวกับการแนะ แนวศึกษาต่อและอาชีพ - วางแผนจัดกิจกรรมแนะแนวศึกษาต่อ และอาชีพในโรงเรียนและนอกโรงเรียน - นำนักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมแนะแนว ศึกษาต่อและอาชีพในโรงเรียนและนอก โรงเรียน - บริการรับสมัคร/ส่งใบ สมัครการศึกษา ต่อสถาบันการศึกษาต่าง ๆ ของนักเรียน ชั้น ม.3 ม.6	นางสาวจันทน์ ไขยมงคล นายอัจฉริยะ ทะลิ
บริการติดตามผล	- ติดตามผลนักเรียนที่จบการศึกษา ระดับชั้น ม.3 และ ม.6 - จัดทำข้อมูลนักเรียนที่จบการศึกษา ระดับชั้น ม.3 และ ม.6 ประจำปี การศึกษา - ติดตามผลนักเรียนที่มาใช้บริการ เช่น ทุนการศึกษา, ขอคำปรึกษา - มีหลักฐานการวิเคราะห์หรือวิจัยข้อมูล ที่ได้จากการประเมินและติดตามผล - มีการนำผลไปใช้ในการพัฒนางานแนะ แนวและเผยแพร่ - สรุปและประเมินผลการปฏิบัติงาน แนะนำทุกงาน - จัดนิเทศการปฏิบัติงานแนะแนว	นายอัจฉริยะ ทะลิ

กำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบของคณะกรรมการงานแนะแนว

1. บทบาทและหน้าที่ของหัวหน้างานแนะแนว

- 1.1 เป็นกรรมการและเลขานุการของคณะกรรมการแนะแนวของสถานศึกษา ซึ่งมีผู้บริหารสถานศึกษาเป็นประธานกรรมการโดยตำแหน่ง
- 1.2 จัดทำแผนงาน โครงการ และกิจกรรมแนะแนวด้านต่างๆ เพื่อเสนอให้ที่ประชุมคณะกรรมการแนะแนวพิจารณาเห็นชอบ และให้ผู้บริหารสถานศึกษาอนุมัติการดำเนินงานตามที่กำหนด
- 1.3 ดูแล นิเทศ ให้คำปรึกษา ติดตามผล และบำรุงขวัญในการปฏิบัติงานแนะแนวของบุคลากรแนะแนว รวมทั้งการใช้และเก็บรักษาเครื่องมือ วัสดุ-อุปกรณ์ทุกชนิดทางการแนะแนว
- 1.4 วิเคราะห์ ประเมินผล และรายงาน สรุปผลการปฏิบัติงานแนะแนวตามโครงการ และกิจกรรมต่างๆที่กำหนด เสนอต่อผู้บริหารสถานศึกษา
- 1.5 ติดต่อประสานงานกับบุคลากรต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา รวมทั้งหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องทั้งของรัฐและเอกชน
- 1.6 ประสานงานการจัดสอนคาบกิจกรรมแนะแนว และสอนคาบกิจกรรมแนะแนวด้วย
- 1.7 ปฏิบัติงานอื่นๆที่เกี่ยวข้องกับงานแนะแนวที่ผู้บริหารสถานศึกษามอบหมายหรือขอความร่วมมือ

2. บทบาทและหน้าที่ของครูแนะแนว

- 2.1 เป็นผู้ปฏิบัติงานแนะแนวทุกอย่างในสถานศึกษา
- 2.2 รับผิดชอบการจัดสอนชั่วโมงกิจกรรมแนะแนว
- 2.3 จัดทำ จัดหา และพัฒนาเครื่องมือแนะแนว
- 2.4 สร้างสัมพันธภาพที่ดีกับนักเรียน ครู และผู้ปกครอง
- 2.5 รวบรวมข้อมูล สถิติ อันเป็นประโยชน์ต่องานแนะแนวในโรงเรียน
- 2.6 ประเมินผลการปฏิบัติงานแนะแนว

3. บทบาทและหน้าที่ของกรรมการฝ่ายบริการศึกษาและรวบรวมข้อมูลนักเรียนรายบุคคล

- 3.1 สร้างและจัดหาเครื่องมือเพื่อใช้ในการรวบรวมข้อมูล เช่น แบบสอบถาม แบบทดสอบ ระเบียบสะสม ฯลฯ
- 3.2 ดำเนินการรวบรวมข้อมูลต่างๆ เช่น ประวัติส่วนตัวและครอบครัว สภาพเศรษฐกิจ ความสนใจ ผลการเรียน บุคลิกภาพ ฯลฯ
- 3.3 วิเคราะห์และวินิจฉัยข้อมูล เพื่อช่วยให้ครูรู้จักนักเรียนรายบุคคล และนักเรียนรู้จักตนเองด้วย

4. บทบาทและหน้าที่ของกรรมการฝ่ายบริการสนเทศ

- 4.1 ติดต่อขอข้อมูลเกี่ยวกับการศึกษา อาชีพ การพัฒนาบุคลิกภาพที่นักเรียนควรทราบจากแหล่งต่างๆ

4.2 จัดทำและจัดหาอุปกรณ์ต่างๆเช่น แผนภูมิ แผนภาพ สไลด์ ฯลฯ เกี่ยวกับการศึกษา อาชีพ การพัฒนาบุคลิกภาพที่เกี่ยวข้องกับปัญหาและความต้องการของนักเรียน

4.3 เสนอความรู้และข้อมูลที่นักเรียนควรทราบ โดยวิธีการต่างๆ เช่น จัดป้ายนิเทศ จัดทำเอกสารแนะแนว ฯลฯ

4.4 ติดต่อ/ประสานงาน การศึกษาดูงานแนะแนวการศึกษา/อาชีพ กับหน่วยงานต่างๆทั้งใน และนอกสถานที่

4.5 ติดตามผลและประเมินผลให้บริการสนเทศ

5. บทบาทและหน้าที่ของกรรมการฝ่ายบริการให้คำปรึกษา

5.1 นำผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากเครื่องมือต่างๆมาพิจารณาเพื่อให้คำปรึกษา

5.2 ให้คำปรึกษาทั้งรายบุคคลและรายกลุ่ม

5.3 ติดตามผลนักเรียนหลังจากให้คำปรึกษา

5.4 ให้บริการแก่ผู้ปกครองที่มาปรึกษาเกี่ยวกับปัญหานักเรียน

5.5 ติดตามและประเมินผลการให้บริการให้คำปรึกษา

6.บทบาทและหน้าที่ของกรรมการฝ่ายบริการจัดวางตัวบุคคล

6.1 สนับสนุนและส่งเสริมให้นักเรียนประสบความสำเร็จในแผนการที่ได้ตัดสินใจดำเนินการ

6.2 ประสานงานกับฝ่ายวิชาการ ฝ่ายกิจการนักเรียน เพื่อช่วยนักเรียนเลือกวิชาเรียน เลือกกิจกรรม ได้อย่างเหมาะสม

6.3 ติดต่อประสานงาน และคัดเลือกนักเรียนรับทุนการศึกษา-ทุนให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา

6.4 ติดตามผลและประเมินผลการให้บริการจัดวางตัวบุคคล

7. บทบาทและหน้าที่ของกรรมการฝ่ายบริการติดตามและประเมินผล

7.1 ติดตามผลนักเรียนที่มีปัญหา

7.2 ติดตามผลการเรียนของนักเรียน

7.3 ติดตามผลนักเรียนที่จบการศึกษา

7.4 ติดตาม/ประเมินผลการปฏิบัติงานแนะแนว

บุคลากรงานแนะแนว

บุคลากรปฏิบัติงานแนะแนว

1. นางสาวจันทน์ ไชยมงคล	หัวหน้างานแนะแนว
2. นางสุพิน กันทา	กรรมการ
3. นายอัคริยะ ทะลิ	กรรมการและเลข

คู่มือ/แนวทางการให้บริการงานแนะแนว (สำหรับผู้ใช้บริการ)

โรงเรียนเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระศรีนครินทร์ พะเยา ในพระราชูปถัมภ์สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

เรื่อง การให้บริการห้องแนะแนว

วิธีการ/ขั้นตอนการปฏิบัติ	รายละเอียดวิธีการ/ขั้นตอน	เจ้าหน้าที่รับผิดชอบ/รับเรื่อง	ระยะเวลาที่ใช้ดำเนินการ	ค่าธรรมเนียม
1.แจ้งเรื่องที่ต้องการขอคำปรึกษา/แนะแนวทาง	แจ้งเรื่องที่ต้องการขอคำปรึกษา/แนะแนวทางไปยังครูผู้รับผิดชอบรายวิชาแนะแนวท่านใดท่านหนึ่งผ่านช่องทางการสื่อสาร เช่น LINE Facebook โทรศัพท์ เพื่อขอคำปรึกษา	นางสาวจันทน์ ไข่มงคล (081-7465752) นายอัษฎริยะ ทะลิ (092-7423280)	ทันทีที่ได้รับแจ้ง	-
2.รับเรื่องและให้คำปรึกษา	รับเรื่องจากผู้ที่มีความประสงค์ต้องการคำปรึกษา สอบถามปัญหา และให้คำปรึกษา/แนะแนวทาง	นางสาวจันทน์ ไข่มงคล (081-7465752) นายอัษฎริยะ ทะลิ (092-7423280)	ทันทีที่ได้รับแจ้ง	-

คู่มือการให้บริการกลุ่มงานแนะแนว

โรงเรียนเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระศรีนครินทร์ พะเยา